

noiu (în mare formă în 1984) — acesta, în schimb, a fost unul din campionii competiției: trei piese ale sale au cucerit Premiul I: *Dacă n-ai fi existat, Ne mai vedem și miine, Să crezi în dragostea mea* (nu întâmplător le-am așezat în această ordine, ultima dintre ele fiind supra-evaluată de juriu, la secțiunea de dans fiind câteva melodii mai reușite decât aceasta; cred că nici acum nu mă înșel, se va vedea în viitor). La rîndul lui, Marius Țeicu pleacă cu Marele Premiu (*Trăiesc*), piesă pe care am elogiat-o la ediția precedentă, (cînd, paraxodal, n-a primit ceea ce merita) și cu Premiul I, la „dans“ (*Nu te enerva*). Am mai fi văzut între laureate (aplauzele călduroase ale spectatorilor întăresc această convingere) piese cum ar fi *Concert pentru soare și cer albastru, în do major* de Aurel Giroveanu, *Un buchet de crizanteme* de Zsolt Kerestely, *Nu întreba ce este iubirea* de Dan Crețmerman, *Nu știam că mă iubești și tu* de Vasile V. Vasilache, una din cele două piese ale lui Mihai Constantinescu, așa cum de la „dans“ nu credeam că vor lipsi din palmares *În lumina lină* de Dani Constantin sau *Numai cînd dansez cu tine* de Marius Țeicu. Important este că s-au confruntat cîteva generații de creatori, compozitorii consacrați evidențiind o inspirație mereu tînără; resursele muzicii ușoare românești sînt bogate, Laurențiu Profeta, George Grigoriu, Temistocle Popa, Vasile Veselovski, Camelia Dăscălescu, Horia Moculescu — adevărați maeștri ai genului, stînd alături, pe așful festivalului, de Alexandru Wilmanyi, Manuela Bogatu, Iulian Vrabet, Lenuța Tămășanu... Foarte inspirată, la secțiunea de dans, apelarea la dinamicul și atât de cuceritorul grup de dans modern „Izvor“ al Ansamblului artistic al U.T.C., grup condus de Dan Bebe Ionescu: ilustrațiile sale coregrafice au arătat cam cum se poate dansa pe muzica unor dîntre piese. Numai că nu toate erau de dans — deci mai multă atenție la ediția proximą. O „seară la discotecă“ trebuie să fie de neuitat, mai ales pentru cei tineri!

Interpreții ar putea fi împărțiți în trei categorii: 1. „monștrii sacri“, cei care au cam dus greul concursului și în plus au mai susținut și recitaluri (Angela Similea, Corina Chiriac, Mirabela Dauer, Dan Spătaru, Mihai Constantinescu); 2. cei valoroși, cu bune prestații (Mihaela Oancea, Eva Kiss, Mirela Voiculescu, Stereo, Cvintetul „Luchian“, Mihaela Runceanu, George Nicolescu, Cornei Fugaru, Trio Expres, Cornel Constantiniu, Ana-Maria și Horia Moculescu, Choralis — foarte bun și la acompaniament, Cristian Popescu); 3. cei tineri, în afara celor pomeniți deja fiind Marina Florea (tot mai sigură), Aurel Moga, Nina Radu. Din păcate, i-am fi dorit în spectacole, și n-au fost, și pe Doina Limbășeanu, Marina Voica, Dorin Anastasiu, Stela Enache, Gina Pătrașcu, Laurentiu Cazan, Aurelian Andreescu, Pămînta Ionescu... Să-i fi uitat compozitorii noștri și organizatorii? Au fost aplaudate frenetic recitalurile formațiilor Savoy, Roșu și Negru, Holograf sau al duetului vocal Stereo, cu un excepțional moment compoizistic Adrian Enescu. Cei trei invitați de peste hotare au fost, de această dată, cu toții la înălțime, ilustrînd virtuțile muzicii ușoare moderne, a anului 1985, în care dansul, umorul, pantomima se contopesc, realizînd o perfectă și continuă comunicare cu publicul: Josef Laufer (Cehoslovăcia), Jörg Hindemith (R.D.G.), Vassil Naidenov (Bulgaria) ne-au cucerit și ne-au încîntat: Cîți, oare, dintre interpreți și compozitori au stat în sală să-i urmărească? Ar fi avut cîte ceva de învățat... O notă aparte pentru excepționalul tenor Florin Georgescu și pentru actorul-cîntăreț Alexandru Arșinel. A fost o ediție foarte frumoasă, cu extrem de multe satisfacții și împliniri și n'meni n-a regretat că spectacolele se încheiau tîrziu, în noapte. Ne-a unit pe toți, timp de patru zile, această *A opta minune* din compoziția lui Marius Țeicu ce a încheiat Gala Laureatilor, cu Angela Similea și Corina

Chiriac într-un simbolic duet, într-o semnificativă apropiere: „a opta minune“ este într-adevăr muzica ușoară, dar o adevărată minune este și ducerea la bun sfîrșit a unui asemenea festival complex. Să mulțumim organizatorilor, creatorilor (compozitori, textieri, orchestratori), instrumentiștilor, interpreților, celor 24.000 de spectatori și... pe curînd, la Mamaia!

Octavian URULESCU

CLUJ-NAPOCA

Conservatorul „Gheorghe Dima“ — concerte aniversare

Ciclul aniversărilor muzicale prevăzute în calendarul U.N.E.S.C.O. în acest an constituie și pentru Conservatorul clujean o preocupare prioritară. Din suta manifestărilor care au avut loc pînă în prezent, ne vom opri asupra unui număr de patru concerte pe care le considerăm mai semnificative atît sub aspectul repertoriului abordat cît și prin ținuta elevată a interpretării, datorită contribuției unor artiști binecunoscuți în viața noastră muzicală la ora actuală.

Primul recital închinat creației lui J. S. Bach a cuprins în debutul programului *Concertul italian B.W.V. 971* (la pian Ileana Prada) iar în final *Concertul în do minor B.W.V. 1.060* interpretat de Ileana Prada și Georgeta Anghel. Deși aproape ireproșabile din punctul de vedere al realizării tehnice, cele două versiuni au pus sub semnul incertitudinii unele elemente stilistice ale interpretării. În *Concerto nach italienischen gusto* după cum se știe, partea a doua (Andante) — cea despre care H. Moser spunea că este „...cea mai frumoasă idealizare a tipului vivaldian...“ — iradiază asupra întregii lucrări unele trăsături ale *spiritului italian* și nu etalează o simplă manieră, fapt care impune celui ce intenționează a-i da tîlmăcire pe podium o transfigurare a propriei subiectivități, ca o condiție primordială. Din păcate, nici Ileana Prada și nici Georgeta Anghel nu au posedat în prestațiile mai sus amintite acea combustie internă absolut necesară depășirii ispititoarelor zone ale eufoniilor, viziunea lor concretizîndu-se într-o precipitare a mișcărilor rapide sau într-un gen de expresivitate tributar efuziunilor, în părțile lente.

O perfectă împletire între rigoare și suplețe am remarcat însă în aria din *Cantata „Phoebus și Pan“ B.W.V. 201*, unde pe lîngă cantabilitatea consistentă a frazelor mezzosopranei Edith Simon și fermitatea ritmică a clavecinului și violei da gamba (interprete: Suzana Pentek și Ilse L. Herbert), cei doi flautiști, Gavril Costea și Soos Margareta, și-au susținut partitura cu o sensibilitate agogică și dinamică rafinată, pe linia mării tradiții enesciene în aceste domenii ale căror probleme le întîlnim atît de rar rezolvate practic, corespunzător, mai ales în cadrul stilului la care ne referim. Cu dezinvoltură a cîntat și oboistul Aurel Marc, acompaniat la clavecin de Suzana Pentek și de Ilse L. Herbert la viola da gamba, în *Sonata în sol minor B.W.V. 1.030 b.*, dar și cu o interiorizare care a conferit o deosebită consistență și un clar contur frazelor muzicale.

Revelația serii s-ar putea spune însă, că a consuit-o evoluția cuplului Ilse L. Herbert — viola da gamba — și Ecaterina Botăr — clavecin —, în *Sonata în sol minor B.W.V. 1.029*, unde resursele expresive ale clavecinului au fost exploatate intensiv, printr-o magistrală îmbinare a culorilor timbrale ale registrelor, care a dat impresia surprinzătoare și a unor creșteri sau descreșteri de nuanțe. În partea a doua a *Sonatei — Adagio* —, această fermecătoare subiectivizare a acompaniamentului, cu efecte de lăută și

culori armonice superioare sau grave, a iluminat frumusețea sferică a melodiei violei da gamba — intonată „non-vibrato”, a menea unui nimb policrom, îndemnând la o adică reculegere. A fost, în mod indiscutabil, un moment de mare artă.

Ecaterinei Botăr i-a revenit sarcina de a inaugura festiv cel de al doilea recital Bach, al formației „Collegium Musicum Academicum”, cu *Suita engleză nr. 2 în la minor, pentru clavecin solo, B.W.V. 807*. Și în acest caz ea a demonstrat aceeași artă în mînuirea registrelor prin combinații rafinate, în funcție de caracterul nu numai al părților principale — *Prelude, Allemande, Courante, Sarabande, Bourrée I—II și Gigue* — ci chiar al unor momente din cadrul acestora, realizând astfel o interpretare emoționantă prin simbioza elementelor de gingășie și puritate, reprezentate de sonoritatea delicată a instrumentului și dimensiunea estetică monumentală a muzicii.

În cele trei arii pentru mezzosoprană, din *Cantatele nr. 136* (cu oboe d'amore și continuo), nr. 103 (cu flaut și continuo) și nr. 110 (cu oboe d'amore și continuo), Liliiana Bizineche alături de membrii formației „Collegium Musicum Academicum” a cântat cu o muzicalitate cultivată, pe deplin stăpînat pe tehnica vocală specifică stilului baroc, dar expresivitatea sa a trădat un anumit efort de transpunere într-un spațiu dramatic imaginar, reflectat, de altminteri și în atitudinea scenică teatrală adoptată. În evident contrast cu interpretarea interiorizată a parțenerilor. Avem însă ferma convingere că talentata artistă dispune de suficiente resurse pentru a depăși acest stadiu al „trăirilor regizate”, în favoarea unui atașament sincer și profund față de o muzică de asemenea valoare, devenind în viitor o colaboratoare permanentă și de nădejde a prestigioasei formații la la care ne referim.

După cum am mai constatat și în precedentul recital, Gavril Costea a dovedit predilecție pentru inflexiunile agocice în interpretare. Versiunea *Sonatei în mi major B.W.V. 1.035*, pentru flaut și continuo, a reconfirmat această caracteristică definitorie, care a fost completată și de o sonoritate compactă și strălucitoare în același timp, ce încrustează parca linia melodică a frazelor. (Dintre cele patru părți ale lucrării — *Adagio ma non tanto, Allegro, Siciliana și Allegro assai* —, mișcărilor lente au fost mai edificatoare în acest sens).

Ca ultim punct al programului, *Trio Sonata în re major, B.W.V. 530* pentru flaut, oboi și continuo, a relevat din plin potențialul expresiv al formației. Acest minunat colectiv a sunat ca un complex instrument într-o combinație timbrală de o calitate excepțională, ca rezultat al unei îndelungi practici în ansamblu. Cîntul interpreților este impulsionat în momentul de față, mai mult poate decît altădată, de acea totală dăruire care le permite să fie independenți și contopiți în același timp în momentul oficerii actului interpretativ. Iar dacă ne gîndim că această dezinvoltură deosebită se manifestă într-un spațiu stilistic căruia doar puțini au harul de a-i dezbăli incomparabilele splendori, vom putea aprecia după cum se cuvine dimensiunea evenimentului artistic din seara respectivă, care a impresionat a-dînc numerosul public prezent în sală.

Cu certitudine, tot ca un eveniment muzical trebuie privit și recitalul Gerdei Türk, care ne-a prilejuit audierea uneia din capodoperele lui J. S. Bach, extrem de rar întîlnită în repertoriul pianistilor noștri: *Variațiunile Goldberg*. Gerda Türk ne-a oferit o versiune minuțios elaborată, epurată de efuziuni, într-un climat emoțional temperat care a atins însă cote de înaltă căldură expresivă în cel de al nouălea „tripticon”, mai precis, în celebrul „Adagio” definit drept unul din momentele de „supremă expresie plămădită de spiritul uman” alături de „Es ist vollbracht” din *Johannespassion* (nr. 58), „Erbarme dich” din *Matthäuspassion* (nr. 47) sau „Crucifixus” din *Hohe Messe* (nr. 5) (S. Toduță) —

marcînd astfel momentul culminant care reprezintă „încoronarea întregii lucrări” (H. Keller).

Sub conducerea lui Cornel Țăranu, formația „Ars Nova” a prezentat un program omagial închinat lui Alban Berg, a cărui aniversare este de asemenea înscrisă în agenda U.N.E.S.C.O. a acestui an. Concertul a debutat cu *Sonata nr. 1 pentru pian, op. 1 în si minor*, interpretată de Gerda Türk, lucrare de un lirism de factură neoromantică, al cărui patos este însă atenuat prin armonii subtile, personale, care conduc înspre momente marcate de o sensibilă nuanță nostalgică. În continuare, mezzosoprană Liliiana Bizineche, acompaniată de pianista Monica Mușeșan Giurgiuian, a cântat trei liederuri caracterizate printr-o maximă concizie, cu melodii duioase și armonii senine (*Im Zimmer*) sau discret cromatizate (*Schifflied și Traumgekrönt*).

O surpriză emoționantă a fost acea prezentare „sui generis” a celor *Patru piese pentru clarinet și pian* (interpretate de Ioan Goilă și Ninuca Oșanu Pop) — renumite prin concentrarea extremă a formei ca rezultat al condensării unui material amplu cu virtuală potențialitate —, cînd actorul Anton Tauf a dat citire versurilor „*Piese de Alban Berg*” ale mult regretatei Eta Boeriu.

Prin cel de al treilea act din opera *Wozzeck* (scenele 2—4), cîntat într-o versiune în limba română, datorată baritonului Ion Budoiu, concertul a cunoscut un moment de vîrf pe care-l consemnăm aici ca al treilea eveniment important din suita manifestărilor comentate de noi. Cu concursul pianistei Suzana Pentek și al studenților secției de canto Carmen Arieșanu-Codreanu și Carmen Popescu, Ion Budoiu a interpretat actul uciderii Mariei, într-un mod cu totul excepțional, viziunea sa artistică fiind concretizată muzical cu o măiestrie care a avut darul de a suplini în conștiința publicului, în bună măsură, lipsa montării scenice. În acest context, *Fuga Ricercata* de Bach-Webern, propusă de Cornel Țăranu ca punct final al concertului, a adus un binevenit contrast, opunînd tumultului răscolitoarelor pasiuni lumesti, un univers estetic dominat de legile echilibrului și rațiunii, reafirmand totodată în aceste importante momente aniversare, ca pe o metaforă, ideea interferenței marilor spirite creatoare ale omenirii.

Casiu BARBU

GALAȚI

Zilele muzicale „Dimitrie Cuclin”

Participăm de multe ori, la manifestări muzicale care, prin nota lor aparte, conferită de contextul artistic în care se desfășoară, prin frumusețea opusurilor audiate, prin valoarea interpreților, reușesc să se imprime adînc în sufletele noastre. Un asemenea moment artistic, de o semnificație deosebită, l-a constituit desfășurarea la Galați, în 25 și 26 martie 1985, a „Zilelor muzicale Dimitrie Cuclin”, manifestări organizate sub auspiciile Comitetului județean de cultură și educație socialistă Galați, Uniunii compozitorilor și muzicologilor din Republica Socialistă România, Bibliotecii „V. A. Urechia” și Teatrului muzical „Nicolae Leonard” din Galați, cu prilejul împlinirii la 24 martie 1985, a 100 de ani de la nașterea acestei personalități complexe a culturii românești: compozitor, pedagog, estetician, filozof, poet și dramaturg, „cel mai mare gînditor în domeniul muzicii” cum îl definea George Enescu.

Timp de două zile am asistat la o desfășurare impresionantă de acțiuni, care au avut darul să proiecteze în conștiințele contemporaneității proeminente personalitate a lui Dimitrie Cuclin, care pentru meri-